

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nucleus Casuum Conscientiæ Sive Brevis Notitia Eorum
quæ scitu vel necessaria, vel valde vtilia sunt
Confessarijs in primo ingressu ad audiendas Confessiones**

Agostini, Giuseppe

Coloniae Agripp., 1644

De materia proxima, & primò de Contritione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41767

De materia proxima, & primò de
Contritione.

16 **T**Res ille partes materiales Sacramenti Pœnitentiæ, nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio, non sunt omnes essentielles, sed tantùm duæ primæ. Illa autem dicitur pars essentialis, sine qua non potest perfici Sacramentum, & habere suum effectum gratiæ. Quare satisfactio, per seipsam, solùm est pars integralis, sicuti manus est pars hominis: nam ante illam Sacramentum pœnitentiæ habet effectum suum gratiæ, & remissionis peccatorum.

17. Contritio duplex est, alia perfecta, & dicitur absolutè contritio: alia imperfecta, & dicitur propriè attritio: contritio perfecta est dolor de peccatis, quatenus sunt offensa Dei summè dilecti, & super omnia: contritio imperfecta, quæ potest esse sine charitate, est dolor de peccato, quatenus est offensa Dei propter timorem inferni, aut turpitudinem peccati, aut quid simile: & hæc
attri-

attritio sufficit ad Sacramentum Pœnitentiæ, etiam si non sit putata contritio, dummodo sit eũ proposito, saltem implicito, non peccandi.

18. Attritio merè naturalis, qualis esset dolor de peccato propter amissionem pecuniæ, vel honoris, vel sanitatis, &c. non sufficit ad hoc Sacramentum: quia non est attritio Christiana, seu Theologica, aut supernaturalis: non enim respicit vllum motuum supernaturale: si verò sit propter pœnas etiam temporales, quatenus à Deo infligerentur propter peccata, sic sufficeret.

19. Si aliquis non haberet verum attritionem prædictam, sed existimaret probabiliter se habere; hic excusaretur à Sacrilegio, non tamen reciperet absolutionem: quia non habet veram materiã. Sicuti si quis baptizaret aliquo liquore, qui reuera non esset aqua, licet putaretur esse aqua, non valeret Baptismus: si verò aliquis scienter, & culpabiliter absolueretur sine attritione; fieret sacrilegium. & teneretur reperere confessionem.

20. Si aliquis vellet iterum confiteri peccata

peccata semel confessa, & absoluta, vt de nouo absoluat, debet habere nouū actum attritionis, tāquam nouam materiam Sacramenti: & quoties absoluitur, toties nouum actum attritionis habere debet, nisi forte haberet eundem actum continuatum.

21. Extra Sacramentum cum contritione, aut charitate perfecta remittitur peccatum mortale, in voto tamen Sacramenti; vnde hic postea suo tempore tenetur confiteri sub mortali.

22. Ad Sacramentum hoc requiritur attritio ante absolutionem: non tamen necesse est, vt sit immediatè ante; sed sufficit, si sit initio confessionis, imo etiam ante, quando homo habuit voluntatem confitendi, & examinauit conscientiam, & nunquam retractauit talē actum: & vniuersaliter quoties attritio præcessit, & fuit ordinata ad hoc Sacramentum, & virtualiter potest intelligi remanere vsque ad absolutionem; sufficit: neque enim necesse est, vt in hoc Sacramento materia, & forma sint simul, sed sufficit, si moraliter componant vnum veluti ens successiuum.

23. Ac-

23. Attritio debet esse de omnibus peccatis mortalibus, saltem implicitè, ad hoc ut sit sufficiens ad Sacramentum: quia non potest absolui, & subijci clauibus vnum mortale sine alio (ob infusionem gratiæ sanctificantis, quæ delet omnia peccata mortalia) sicuti potest veniale: atque ita ad confessionem de venialibus sufficit attritio vnius venialis tantum: omnis autem attritio, vel contritio debet saltem implicitè includere propositum non peccandi, mortaliter quidem absolutè, venialiter autem saltem de vno peccato.

De Confessione.

24. **C**onfessio Sacramentalis, ante Absolutionē debet esse integra, id est de omnibus mortalibus, seu de tota materia necessaria: potest tamen dimidiari in casu maximæ necessitatis, non ipsius Confessarij, sed pœnitentium: si scilicet esset periculum vitæ pœnitentis vnius, aut simul plurium pœnitentium: in quo casu si Pœnitens postea habeat spatium longioris vitæ, aut comodi-

moditatis; teneretur suo tempore omnia illa peccata subijcere confessioni, quæ in priori confessione non expressit, ex quibus tamen fuerat absolutus indirectè. Similiter potest tacere aliquod peccatum in confessione, quando ex illius confessione sequeretur malum graue ipsi pœnitenti, aut alteri ex malitia Confessarij.

25. Qui habet Casus reseruatos non potest confiteri solos casus reseruatos Superiori, & ab illo absolui, vel solos casus non reseruatos inferiori, & ab illis absolui, sed debet integram confessionem facere, vel cum priori, vel cum posteriori de licentia prioris, quoad casus reseruatos: si quis tamen bona fide putans se nõ habere casus reseruatos, confiteretur cum inferiori Sacerdote, & bona fide absolueretur ab illo; tunc esset absolutus ab omnibus: à non reseruatis quidem directè, indirectè autem à reseruatis, cum onere tamen adeundi Superiorem pro reseruatis, quando cognouerit fuisse reseruata.

26. Si aliquis bona fide confiteretur solos casus reseruatos cum non habente aucto-

auſtoritatem, & ab eodem bona fide re-
ciperet abſolutionem; excuſaretur qui-
dem à peccato propter bonam fidem,
non tamen abſolueretur; quia neque di-
rectè ab illis abſolueretur, cum Con-
feſſarius non habeat iurisdictionem in
illos, neque indirectè, quia non ſubijce-
ret alia peccata confeſſioni, vt ſuppo-
no.

27. Numerus peccatorum, & ſpecies
ſunt aperienda in confeſſione, quantum
fieri poteſt, præmiſſo diligenti examine
quo caſu, ſi quis inculpabiliter obliui-
ſceretur aliquorum peccatorum, abſol-
ueretur tamen ab illis indirectè, cum o-
nere ſubijciendi illa confeſſioni, cum
recordabitur illorum. Quæ autem dili-
gentia ſufficiat ad hoc examen; ſtandum
eſt iudicio Prudentum: poteſt tamen, &
debet Confeſſarius iuuare pœnitentem
ad hoc examen in ipſa confeſſione, in-
terrogando, &c. maximè ſi pœnitens ſit
rudis, aut immemor: neque tenetur pœ-
nitens ſcribere peccata ſua, aut confiteri
per internuntium, ſed ſufficit, ſi faciat
moraliter id, quod poteſt per ſe.

28. Ad exactam vndequaue confeſ-
ſionis

tionis perfectionem requiri solent multa perfectiones ijs carminibus feræ contentæ.

*Sit simplex, humilis confessio pura, fidelis,
Atque frequens, nuda, & discreta, libens,
verecunda,*

Integra, secreta, & lacrymabilis, accelerata,

Fortis, & accusans, qua sit parere parata.

Id est pœnitens, cum confitetur, debet 1. confiteri peccata simpliciter, sine admixtione historiarum, & narrationū inutilium, & rerum non pertinentium. 2. cum humilitate, non autem cum audacia, & iactantia. 3. cum animi puritate ad finem consequendæ absolutionis, & salutis. 4. cum fidelitate, certa pro certis, dubia pro dubijs referendo. 5. vt frequenter homo confiteatur, si potest, nec differat confessionem ad vnum annum. 6. vt explicentur peccata clarè, & distinctè, & sine æquiuocatione, aut diminutione. 7. vt suo loco, tempore, & debitis circumstantijs fiat: vel vt peccata dicantur distinctè, quoad speciem, & numerum, quantum fieri potest. 8. vt sponte, & non coactè. 9. vt cum verecundia, & rubore

rubore

1. ubi dicantur peccata. 10. vt integrè,
 si sint mortalia. 11. vt non coram alijs
 audientibus, nisi fortè in casu necessi-
 tatis. 12. cum dolore de peccatis. 13.
 quam primum post commissum pecca-
 tum. 14. eum victoria omnium difficul-
 tatum, quæ solent impedire confесси-
 nem. 15. per modum accusationis, & non
 puræ narrationis. 16. cum animo ad im-
 plendi pœnitentiam, & consilia Con-
 fessarij.

29. Ex his conditionibus constare
 potest non omnes esse necessarias ad va-
 liditatem confessionis: maximè autem
 necessarius est dolor, fidelitas, & inte-
 gritas. Confessio autem non solū debet
 esse integra, quoad numerum mortaliū;
 sed etiam expressa quoad speciem: vnum
 autem mortale dicitur differre specie ab
 alio, vel quia est contra diuersam virtu-
 tē in specie ab alio, sicuti peccatum in-
 iustitiæ, & peccatum intemperantiæ:
 vel quia est contra eandem virtutem
 per excessum, aut per defectum, per o-
 missionem, aut per commissionem:
 vt ommissio actus Fidei, & infidelitas
 contra Fidem: auaritia, & prodigalitas
 contra

contra liberalitatem, &c. Vndè peccata non differunt præcisè, neque multiplicantur propter multiplicationem præceptorum per se, sed propter diuersas oppositiones ad virtutes oppositas.

30. Confessio potest esse integra materialiter, & formaliter: 1. modo est, cum pœnitens omnia peccata mortalia explicat, quæ commisit, nullo relicto: 2. modo est, cum confitetur omnia peccata, quæ post sufficiens examen illi occurrunt, etiam si per obliuionem, aut inaduertentiam, aut aliquo alio excusante, relinquat aliqua peccata ex necessario confitendis: tunc enim erit confessio integra solum formaliter, quod sufficit in casu posito: primo verò modo erit integra formaliter, & materialiter.

31. Nullum est tam graue peccatum, aut cumulus peccatorum, qui per pœnitentiam, & confessionem deleri non possit: atque adeo nunquam est desperandum. Quòd si peccatum in Spiritum sanctum dicatur irremissibile, vel intelligitur de impœnitentia finali,
cum

cum homo moritur in peccato mortali; vel si intelligatur de peccato procedente ex certa malitia, qua scilicet peccator per contemptum abijcit, & remouet id, quod delerionem peccati posset impedire; dicitur irremissibile, quia ex se excludit media ad remittendum peccatum: absolutè tamen, per Dei misericordiam, & omnipotentiam remitti potest, *S. Th. 2.2. quest. 24.*

De Circumstantiis peccatorum.

32 **Q**uamuis circumstantiæ actus humani soleat explicari illo versu, *Quis, quid, ubi, quibus auxilijs, cur, quomodo, quando.*

Tamen, non semper omnes sunt necessariò explicandæ in confessione, sed interdum vna, interdum alia. Pro quo sciendum est, quod circumstantiæ peccatorum sunt duplicis generis: aliæ quæ materiam venialem transferunt in mortalem: & hæ dici possunt aggrauantes in infinitum, quia quasi infinitè distat mortale à veniali in grauitate. v.g. leue mēdacium est veniale: si autem addatur circum-

circumstantia grauis nocementi proximi; erit mortale: & hæ circumstantiæ semper sunt confitendæ; Si verò loquamur de circumstantijs peccatorum mortalium; duplicis generis sunt: aliæ dicuntur solum aggrauantes, aliæ mutantem speciem. Secundæ circumstantiæ sunt illæ quæ transferunt materiam vnius peccati ad materiam contra aliam virtutem. v.g. habere rem cum libera, esset simplex fornicatio contra castitatem, seu temperantiam, at verò cum coniugata, est etiam contra iustitiam: & cum consanguinea, vel affine, est incestus: & cum Virgine inuita, est stuprum: & cum Religiosa, vel habente votum castitatis, est sacrilegium. Similiter furari res sacras est peccatum Iniustitiæ, & Sacrilegij Primæ autem circumstantiæ, quæ solum sunt aggrauantes, sunt illæ, quæ non transferunt peccatum ad aliam speciem peccati contra aliam virtutem, sed intra eandem speciem aggrauant: sicuti occidere hominem cum magno, vel paruo odio, vno, vel pluribus vlnerebûs: peccare in die Festo, & similia. Circumstantiæ ergo mutantem speciem semper

D sunt

sunt confitendæ, quia addunt nouum peccatum: at verò solum aggrauantes non sunt necessario confitendæ, secundum probabiliorem sententiam.

33. Circumstantia igitur mutas speciem ex eo cognoscitur, quòd scilicet pertineat ad aliam virtutem, vel vitium non mutans verò speciem, ex eo quòd non transferat illam materiam ad aliam virtutem. Quæ verò in particulari transferat, vel non transferat; colligendum est ex ipsis materijs virtutum, & vitiorum. Et quidem circumstantiæ mutantes speciem, vt dixi, sunt omnino confitendæ, quia addunt nouum peccatum: at verò aggrauantes non sunt necessario confitendæ, secundum probabiliorem opinionem. Item confitendæ sunt circumstantiæ, quæ faciunt casum reseruarum,

Aliqua notanda circa confessionem.

34 **C**onfessio Sacramentalis potest esse valida in aliquo casu, sed informis, id est carens forma absolutionis, nempe si aliquis confiteatur omnia peccata